

Ons dorp...

Het is niet eens zo lang geleden dat ons dorp een zelfstandige gemeente was, met een eigen gemeentehuis, een eigen burgemeester en een eigen gemeenteraad.

Er was een postkantoor en er waren drie kruideniers een bank en een hoefsmid, ja zelfs een bakker. Wie 's avonds met zijn fiets zonder licht reed kreeg het aan de stok met onze eigen veldwachter.

De 'ruilverkaveling' had nog niet plaatsgevonden, tal van holle weggetjes doorkruisten de landerijen, hoogstambomen sierden het landschap.

Bingelrade bestond uit vier dorpsdelen, Quabeek, Raath, Bingelrade en Viel. Elk dorpsdeel had zijn eigen identiteit waar mentaliteit en dialect hier en daar verschilden.

In de Quabeek, daar stond de kerk en de school en daar regeerden autoriteiten waar je niet omheen kon. Neem de Pastoor, hij was een machtig man. Wie hem tijdens de Catechismusles tegen sprak was voor de rest van zijn leven getekend. Zijn invloed was groot, niet alleen in de school en in de kerk, maar ook daar buiten was het de pastoor die op velerlei gebied de dienst uitmaakte.

Ooit beweerde hij dat vrijen met voorbehoedsmiddelen doodzonde was en hij maande moeders tot het baren van veel kinderen - "Hoe meer zielen hoe meer vreugd, de kerk moet vol"- en vaak niet zonder resultaat.

De Sint Jozefschool, ze stond op de plaats waar nu het Lambertusplein is, een statig gebouw met een gymzaal en twee overdekte speelplaatsen, een voor de jongens en een voor de meisjes.

Het was een degelijke school met een juffrouw en twee meesters die met strenge hand de school regeerden. De sommen waren er moeilijker dan op de scholen in de omgeving. Dat was merkbaar aan het niveau van de kinderen die vanwege verhuizing naar onze school kwamen. De meester zag er hoogstpersoonlijk op toe dat de leerlingen van de Harmonie tijdens de muzikles extra goed hun best deden, hij was namelijk lid van het bestuur van onze Harmonie.

Tijdens de taallessen gaf hij dictees waarin moeilijke titels van de te spelen muziekstukken voor kwamen. "Versmaadde liefde" was er zo een. Iedereen schreef het fout behalve de leerlingen van de Harmonie. Moest je als spelend lid tijdens de schooluren met de muziek mee, bijvoorbeeld voor een begrafenis, dan was dat geen probleem, de muziek ging voor.

En dan had je het gemeentehuis en de burgemeester, hij was van adel en werd aangesproken met baron. Hij was getrouwd met een knappe Franse barones die alleen maar Frans sprak en geen woord Nederlands.

Op zich niets bijzonders, baronnen trouwden in die tijd nu eenmaal met baronessen, soort zoekt soort, maar dan in de beste zin van het woord. In ons dorp was dat toch iets waar je tegenop keek.

De burgemeester reed in een echte Franse auto, een Citroën Traxion, hetgeen voor die tijd een teken van hoge status was. Met uitzondering van het Fordje van de bakker en de taxi van Spijkers, was dat de enige auto in ons dorp.

In Raath had je, het pûthuske, waar Bingelrade zijn drinkwater haalde en het kasteel "Raath" van de familie Janssen waarover in menig bokkenrijders verhaal wordt herinnerd aan een berucht verleden.

En dan was er ook nog de beroemde dekhengst Max van der Geest van boer Luyten. Als Max op het erf bezig was met de voortplanting van het Limburgs trekpaard, dan mochten de kinderen niet kijken. Ze deden het toch, stiekem.

In historische zin valt er nu niet meer veel te beleven in Bingelrade, wat betreft gebouwen is er veel afgebroken, denk aan de oude kerk die stond naast het kerkhof, de kapel naast het huis van Webers en de oude kasteelmuur.

De oude school op de plaats van het huidige Lambertusplein. Ook na de herindeling is er veel veranderd.

De prioriteit van onze huidige gemeente Onderbanken om oude dorpsgezichten te bewaren ligt bepaald niet in Bingelrade.

Maar wat er is geweest, niet zeuren over vroeger maar koesteren wat er nog over is.

Cor Geilen